

Województwo wielkopolskie

Język włoski

**Sprawozdanie z egzaminu maturalnego
w roku 2014**

Opracowanie

Dorota Mierzejewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Hanna Florczak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)

Opieka merytoryczna

Beata Trzcńska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Wydziały Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa wielkopolskiego**Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu**

Jacek Pietrzak
Jerzy Kraczkowski
Michał Pawlak
Marcin Jakubowski

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym składał się z 35 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 2 zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w trzech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (20 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (2 zadania otwarte). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 5 i 10 punktów za wypowiedzi pisemne).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		13
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	12
	z liceów profilowanych	-
	z techników	-
	z liceów uzupełniających	-
	z techników uzupełniających	1
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	3
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	9
	ze szkół publicznych	9
	ze szkół niepublicznych	4
	kobiety	9
	mężczyźni	4
	bez dysfunkcji	13
z dysleksją rozwojową	-	

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	nieślyszący	-
	Ogółem	-

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości, oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w maju 2014 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka włoskiego jako nowego przedmiotu dodatkowego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

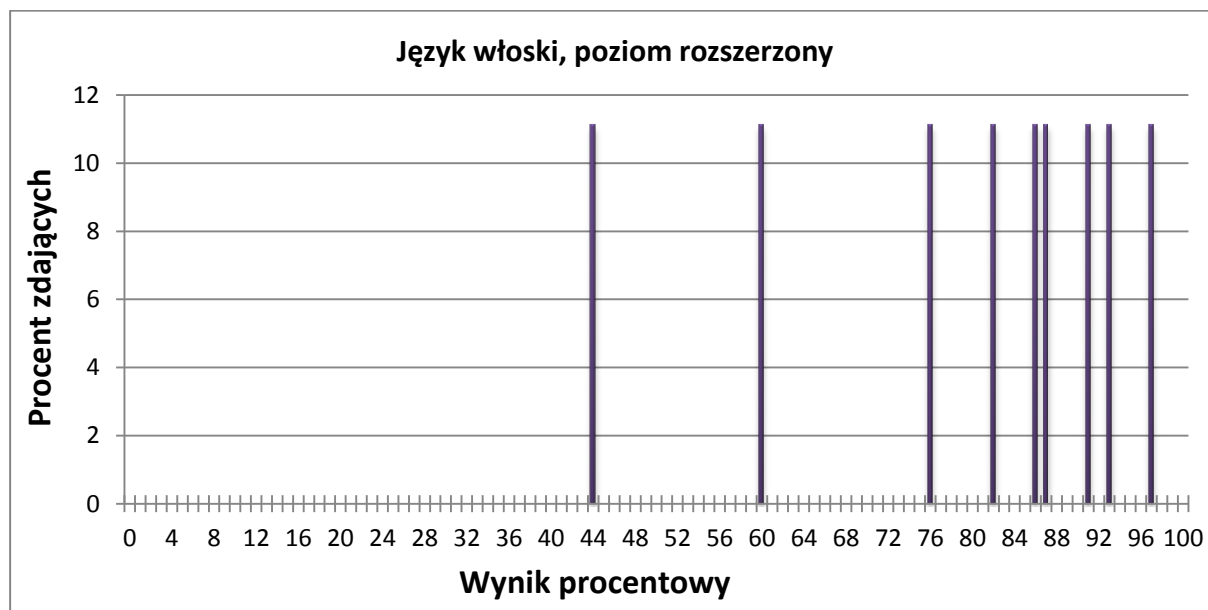
Termin egzaminu		22 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		120 minut	
Liczba szkół		13	
Liczba zespołów egzaminatorów*		-	
Liczba egzaminatorów*		2	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów** (%)
ogółem	13	36	100	90	98	84	18	100
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	12	-	-	-	-	-	-	-
z liceów profilowanych	-	-	-	-	-	-	-	-
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-
z liceów uzupełniających	-	-	-	-	-	-	-	-
z techników uzupełniających	1	-	-	-	-	-	-	-
bez dysfunkcji	13	-	-	-	-	-	-	-
z dysleksją rozwojową	-	-	-	-	-	-	-	-

*Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne podawane są dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

**Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Tabela 5. Wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Rozumienie słuchanego tekstu	33	100	93	93	79	25
Rozumienie pisanego tekstu	45	100	90	100	90	19
Wypowiedź pisemna	27	100	93	100	87	25

Poziom wykonania zadań

Tabela 6. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Numer zadania	Standard Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Rozumienie ze słuchu	1.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c)	38
	1.2.		46
	1.3.		85
	1.4.		69
	1.5.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a).	92
	2.1.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	92
	2.2.		92
	2.3.		69
	2.4.		92
	2.5.		85
	3.1.	selekcjonuje informacje (II. 1 d)	100
	3.2.		77
	3.3.		92
	3.4.		69
	3.5.	określa intencję autora tekstu (II. 1 e)	85
Rozumienie tekstu czytanego	4.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 2 c)	77
	4.2.		92
	4.3.		77
	4.4.		85
	4.5.		77
	4.6.	określa główną myśl tekstu (II. 2 a)	92
	5.1.	określa główną myśl poszczególnych części tekstu (II. 2 b)	92
	5.2.		85
	5.3.		100
	5.4.		100
	5.5.		92
	5.6.		100
	5.7.		92
	6.1.	selekcjonuje informacje (II. 2 d)	92
	6.2.		85
	6.3.		85
	6.4.		77
	6.5.		62
	6.6.		85
6.7.	określa intencję autora tekstu (II. 2 e)	100	

Wypowiedź pisemna	Zadanie 7.		
	inf.1.	uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b)	92
	inf.2.		92
	inf.3.		92
	inf.4.		92
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	77
	Zadanie 8.		
	inf.1.	uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b)	96
	inf.2.		81
	inf.3.		96
	inf.4.		88
	forma	wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f)	77
	bogactwo językowe	zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1)	81
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	65

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym składał się z dwóch części, które zawierały w sumie 30 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 11 zadań otwartych, w tym 10 krótkiej i 1 dłuższej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (9 zadań zamkniętych), rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych (6 zadań zamkniętych i 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu oraz rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych było sprawdzane przy pomocy zadań w formie krótkich tekstów lub niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte w obszarach rozumienia słuchanego i pisanego tekstu, 0,5 punktu za każde zadanie zamknięte i otwarte w obszarach rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz 18 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		9
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	9
	z liceów profilowanych	-
	z techników	-
	z liceów uzupełniających	-
	z techników uzupełniających	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	6
	ze szkół publicznych	7
	ze szkół niepublicznych	2
	kobiety	7
	mężczyźni	2
	bez dysfunkcji	9
z dysleksją rozwojową	-	

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	Ogółem	-

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy w maju 2014 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka włoskiego jako nowego przedmiotu dodatkowego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

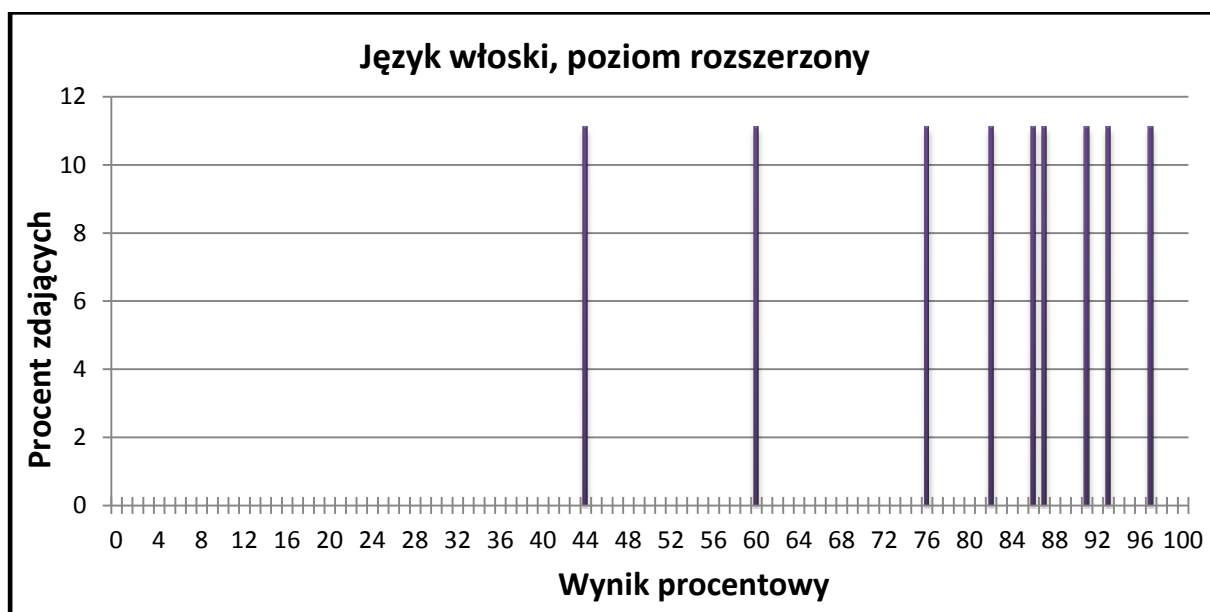
Termin egzaminu		22 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		Część I: 120 minut Część II: 70 minut	
Liczba szkół		8	
Liczba zespołów egzaminatorów*		-	
Liczba egzaminatorów*		2	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	9	44	97	86	-	80	17

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 5. Wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Rozumienie słuchanego tekstu	47	100	100	100	85	19
Rozumienie pisanego tekstu	67	100	100	100	95	12
Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	13	94	75	81	61	33
Wypowiedź pisemna	33	100	61	83	76	18

Poziom wykonania zadań

Tabela 6. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Nr zad.	Standard	Poziom wykonania zadania (%)
Przetwarzanie tekstu	1.1.	Zdający: stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b)	33
	1.2.		67
	1.3.		67
	1.4.		22
	1.5.		78
	2.1.	stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b)	78
	2.2.		44
	2.3.		67
	2.4.		33
	2.5.		56
Wypowiedź pisemna	Zadanie 3.		
	treść	– tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (III. 2 d) – tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (III. 2 b)	84
	kompozycja	wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f)	81
	bogactwo językowe	zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1)	73
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	61
Rozumienie ze słuchu	4.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c)	100
	4.2.		89
	4.3.		89
	4.4.		100
	4.5.		określa intencję nadawcy tekstu (II. 1 e)
	5.1.	określa główną myśl poszczególnych części tekstu (II. 1 b)	100
	5.2.		89
	5.3.		89
	5.4.		78
	5.5.		78
	6.1.	selekcjonuje informacje (II. 1 d)	44
	6.2.		89
	6.3.		78
	6.4.		89
	6.5.		określa intencję nadawcy tekstu (II. 1 e)
Rozumienie tekstu czytanego	7.1.	selekcjonuje informacje (II. 2 d)	100
	7.2.		89
	7.3.		78
	7.4.		89
	8.1.	rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (II. 2 f)	100
	8.2.		100
	8.3.		100
	8.4.		100
	8.5.		100
	8.5.		100

	9.1.	rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście (II. 2 j)	67
	9.2.		78
	9.3.		56
	9.4.		78
	9.5.		67
	9.6.		89

Komentarz¹

Poziom podstawowy

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystępowali do egzaminu maturalnego z języka włoskiego na poziomie podstawowym, za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym uzyskali średnio 75% punktów. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w części arkusza sprawdzającej umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (średni wynik to 80%). Dobrze poradzili sobie także z rozumieniem pisanego tekstu (średni wynik 75%). Na niższym poziomie opanowali natomiast umiejętność rozumienia słuchanego tekstu (68%).

W zakresie rozumienia słuchanego tekstu (zadania 1.–3.) zdający dobrze radzili sobie z zadaniami, które sprawdzały ogólne rozumienie tekstu, np. umiejętność określania głównej myśli (zadanie 1.5. oraz zadania 2.1.–2.5.) lub określania intencji autora tekstu (zadanie 3.5.). Potwierdzeniem tego jest fakt, że w tej części testu najwyższe wyniki zdający uzyskali w zadaniu 2. Analizując wyniki poszczególnych jednostek, najłatwiejsze okazało się zadanie 2.1., w którym do poniższej wypowiedzi należało dobrać odpowiednie zdanie (78% abiturientów wybrało prawidłową odpowiedź).

F. Passare il tempo in mezzo alla natura è piacevole in ogni stagione.

Transkrypcja (fragment):

2.1. Chi ha detto che quando fa freddo bisogna stare a casa? Qualche mese fa un mio compagno ci ha iscritto tramite Internet a una gita notturna in montagna. Eravamo 10 persone, tutti vecchi amici. Partenza alle 6 e poi una cena intorno al fuoco. Ci è piaciuto così tanto che lo facciamo ogni sabato, anche quando fa freddo o nevicata. È importante per noi scappare dalla città per vedere i boschi, sentire il vento e guardare il cielo pieno di stelle. È la cosa più romantica del mondo.

Zakres tematyczny w tym zadaniu, dotyczący form spędzania czasu wolnego oraz podróżowania i turystyki, jest jednym z najczęściej omawianych i powtarzanych w toku nauczania, dlatego najlepiej przyswojonym przez uczniów. Większość zdających nie miała problemu z powiązaniem słów i wyrażen podkreślonych w transkrypcji z tematem spędzania czasu wolnego na łonie natury.

Bardziej zróżnicowane były wyniki zdających w zadaniach sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji. Najtrudniejsze w tym obszarze okazało się zadanie 1.1., w którym należało stwierdzić, czy bohaterowie tekstu znaleźli krokodyla na parkingu supermarketu.

¹ Ze względu na liczbę zdających w województwie wielkopolskim, omówienie dotyczy wszystkich zdających na terenie kraju.

1.1. La coppia ha trovato il coccodrillo al parcheggio del supermercato.

Transkrypcja (fragment):

“Venite, c’è un coccodrillo per strada”. Questa telefonata arriva alla polizia poco dopo le 8 e non si tratta di un film. A chiamare è un vecchietto di 75 anni. Racconta che si è svegliato, ha fatto colazione ed è uscito di casa con la moglie per andare in auto al supermercato. Ma ecco la sorpresa: accanto alla macchina parcheggiata vedono un coccodrillo con la bocca aperta. L’uomo dice al comandante che non si possono avvicinare al veicolo a causa dell’animale.

Poprawną odpowiedź wybrało tylko 41% zdających. Można przypuszczać, że część zdających skoncentrowała się na pojedynczych słowach (*supermercato, parcheggiata*), zamiast na całości tekstu i kontekście wypowiedzi, i wybrała odpowiedź w oparciu o te dwa słowa, dodatkowo podobnie brzmiące w języku polskim. Jednak z informacji zawartych w podkreślonym fragmencie tekstu wynika, że cała sytuacja wydarzyła się zaraz po wyjściu z domu, a starsi państwo nie mogli dotrzeć do sklepu samochodem, ponieważ przestraszyli się krokodyla leżącego obok zaparkowanego przed domem auta.

Poziom wykonania zadań z części arkusza sprawdzającej rozumienie pisanego tekstu wyniósł 75%. Zdający bardzo dobrze opanowali umiejętność określania głównej myśli tekstu (zadanie 4.6. – 82% poprawnych odpowiedzi, zadania 5.1.–5.7. – od 83% do 97%) oraz umiejętność określania intencji autora tekstu (zadanie 6.7. – 93% poprawnych odpowiedzi). Najwięcej problemów przysporzyło zdającym zadanie 4.5., sprawdzające umiejętność wyszukiwania informacji: tylko 43% wybrało poprawną odpowiedź *Vero*.

4.5. L’ultima tappa del loro viaggio è stata Napoli.

Fragment tekstu:

Infatti è stato ricchissimo il calendario dei tre protagonisti di “Viaggio all’italiana”. Sono partiti dalla stazione Termini di Roma il 24 febbraio e hanno fatto la loro prima tappa a Napoli. Ed è lì che, dopo 17 giorni, i tre giovani viaggiatori hanno finito il loro giro ed oggi si sono presentati per una conferenza stampa.

Zdający, którzy wskazali błędną odpowiedź, prawdopodobnie oparli się wyłącznie na wyrazach *prima – ultima tappa*. Natomiast maturzyści, którzy ze zrozumieniem przeczytali dalszą część tekstu – *è lì che (...) i tre giovani viaggiatori hanno finito il loro giro (...)*, nie mieli problemów z poprawnym rozwiązaniem tego zadania: zgodnie z tekstem, Neapol był pierwszym i zarazem ostatnim etapem podróży bohaterów.

Warto zauważyć, że wyniki zdających w obszarze sprawdzającym umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej są wyższe niż w dwóch pozostałych obszarach (rozumienie słuchanego tekstu oraz rozumienie pisanego tekstu). Analiza wyników w tej części egzaminu pokazuje, że zdający są coraz lepiej przygotowani do prawidłowej realizacji wymagań zarówno w kategorii treści, jak i formy. Zdający pamiętają o prawidłowym konstruowaniu wypowiedzi, o zwrocie rozpoczynającym i kończącym list. Nie zawsze jednak precyzyjnie przekazują wymagane w poleceniu treści.

Przykładem tego może być zadanie 7. 90% zdających poradziło sobie z komunikatywnym przekazaniem treści informacji trzeciej, jednak część osób upraszczała przekaz informacji, pomijając elementy istotne dla realizacji tego podpunktu. Polecenie wymagało podania informacji o zaleceniach lekarza. Przedstawiony poniżej fragment wypowiedzi ilustruje, na czym polegały problemy z przekazaniem tej właśnie informacji.

Wypowiedź 1:

Ciao, Carlo,
 come stai? Io sto male, ~~sono raffreddato~~ ho la
^{febre} febbre. Purtroppo ~~non~~ ma non possiamo incontrarci,
 stasera. ~~Il mio medico~~ Devo restare a ~~es~~ letto.
 Poi ~~compri~~ fare la spesa per me per favore?
 Grazie, ciao
 XYZ

Samo sformułowanie *Devo restare a letto*. nie wskazuje jeszcze, że jest to zalecenie lekarza. Co więcej, z całego tekstu nie wynika, że piszący konsultował się z lekarzem. Po skreślonym fragmencie *Il mio medico...* widać jednocześnie, że początkowo zdający chciał wspomnieć o zaleceniach lekarza, jednak prawdopodobnie zabrakło mu umiejętności językowych potrzebnych do realizacji tego polecenia, takich jak użycie mowy zależnej czy znajomość czasowników *consigliare* czy *dire*.

Nie oznacza to jednak, że do przekazania tej informacji konieczne było użycie skomplikowanych struktur gramatycznych. Część zdających, mimo niższych umiejętności, poradziła sobie z prawidłową realizacją tego podpunktu. Przykładem może być poniższa wypowiedź.

Wypowiedź 2:

Cara Laura,
 non mi vedo con te perché sto male.
 Sono andato all'ospedale. Loro dicono
 che sono malato e devo stare a casa
 per 5 giorni. Tu vieni domani a me?
 Grazie
 XYZ

Autor tego tekstu używa prostego języka. Nie używa przy tym słowa *dottore/medico*, co, jak widać, nie jest warunkiem koniecznym, by uzyskać punkt za przekazanie informacji. Sformułowanie *Sono andato all'ospedale*. jest czytelnym odniesieniem do wizyty u lekarza i w tym przypadku nie wymaga doprecyzowania.

Przykład ten pokazuje, że zdający mogą pozwolić sobie na pewną dowolność realizacji wypowiedzi, w ramach podanego polecenia, wykorzystując różnorodne środki leksykalne i struktury gramatyczne, o ile prowadzą one do precyzyjnego wyrażenia myśli.

Również w zadaniu 8. zdający nie mieli problemów z komunikatywnym przekazaniem treści (średni wynik uzyskany za umiejętność przekazania informacji to 83%). W kryterium bogactwa językowego tegorocznymi absolwenci uzyskali średnio 69%, natomiast najgorzej radzili sobie z zachowaniem poprawności językowej, uzyskując średnio 64%.

Poziom rozszerzony

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka włoskiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 77% punktów za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym. Ta wysoka średnia jest wynikiem tego, że do egzaminu na poziomie rozszerzonym

przystąpiła niewielka liczebnie grupa osób (198 zdających w całej Polsce) bardzo dobrze przygotowanych i o dużej świadomości własnych umiejętności językowych.

W grupie zdających przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym zróżnicowanie poziomu opanowania sprawdzanych obszarów umiejętności jest większe niż w przypadku poziomu podstawowego. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w części arkusza sprawdzającej rozumienie pisanego tekstu (średnio 86%), a najniższe w części sprawdzającej rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych (średni wynik to 58%). Zdający słabiej opanowali umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (77%) niż umiejętność rozumienia słuchanego tekstu (83%).

W zakresie rozumienia słuchanego tekstu najłatwiejsze okazały się zadania 4.1.–4.4. sprawdzające umiejętność wyszukiwania informacji, oraz zadanie 4.5. sprawdzające umiejętność określania intencji autora tekstu. We wszystkich jednostkach zadania 4. zdający uzyskali średnie wyniki od 82% do 96%. Najtrudniejsze w tej części egzaminu okazało się zadanie 5., sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu. Jednocześnie w zadaniu tym łatwość poszczególnych jednostek okazała się dość zróżnicowana (poziom wykonania zadań wynosił od 65% dla zadania 5.5. do 92% dla zadania 5.3.). Przyjrzyjmy się zadaniu, które sprawiło zdającym najwięcej trudności.

Nagłówki:

- A. Ricordati che gli occhi parlano!
- B. Osserva i gesti dell'interlocutore!
- C. Trova la posizione ideale del corpo!
- D. Non dimenticarti di muovere la testa!
- E. Non grattarti durante la conversazione!
- F. Stai attento alla mimica della tua faccia!

Transkrypcja (fragment):

5.5. Stai attento durante tutta la conversazione! Più le persone ci sono vicine, più imitano i nostri movimenti: questo atteggiamento si chiama "effetto specchio". Se sorprendiamo il nostro partner a imitare la mimica della nostra faccia, grattarsi un ginocchio o toccarsi i capelli quando lo facciamo noi, è un ottimo segnale. Se invece gira la faccia o gli occhi in un'altra direzione, significa che non è interessato alla conversazione.

Zadanie to okazało się dla zdających trudniejsze od pozostałych. Dopasowanie nagłówka do tego fragmentu nagrania powinno opierać się na właściwej interpretacji wyrażenia *i gesti dell'interlocutore*. To wyrażenie w tekście zostało zastąpione przy pomocy takich zwrotów, jak *imitare la mimica*, *imitare i movimenti*, *grattarsi un ginocchio*, *toccarsi i capelli*, *girare la faccia*. Mylące dla zdających mogły okazać się powtarzające się zarówno w tekście, jak i w pozostałych nagłówkach, wyrażenia *durante la conversazione*, *muovere la testa* czy *la mimica della faccia*. Maturzysta, który oparł dopasowanie nagłówka na tych pojedynczych słowach, bez całościowego zrozumienia tekstu nagrania, miał problemy z poprawnym rozwiązaniem tego zadania.

Zwraca uwagę fakt, że podobnie jak w arkuszu na poziomie podstawowym, zdający dobrze radzili sobie z umiejętnością określania intencji autora tekstu (zadanie 4.5. i zadanie 6.5 – 92% poprawnych odpowiedzi). Również umiejętność wyszukiwania informacji, sprawdzana w jednostkach 4.1.–4.4. oraz 6.1.–6.4., nie sprawiła tegorocznym maturzystom większych trudności (poziom wykonania poszczególnych zadań powyżej 74%). Niewiele niższy wskaźnik miało tylko zadanie 6.1. (64% poprawnych odpowiedzi).

6.1. Pino Strabioli ha fatto il programma *Cominciamo Bene* Prima perché

- A. sentiva la passione per il teatro.
- B. voleva parlare della pittura italiana.
- C. amava viaggiare da una città all'altra.
- D. si interessava delle tradizioni gastronomiche.

Transkrypcja (fragment):**Pino, quali sono stati gli inizi del programma?**

Tempo fa in televisione ho lavorato a un programma dove mi occupavo di gastronomia e tradizioni regionali. Però è stata un'esperienza dura per me, visto che non sono un appassionato di cucina. Allora ho proposto alla stazione Rai un programma sul mondo dello spettacolo. Andavo in varie città, seguivo le rappresentazioni e intervistavo gli attori. Tutto andava bene tranne una cosa: a me piace stare in un posto, girare mi stanca. Quindi ho fatto un programma dove presentavo i ritratti degli attori e il quadro culturale dell'epoca in cui vivevano. Finalmente potevo realizzare la mia passione.

Informacje, na podstawie których zdający powinien zaznaczyć właściwą odpowiedź, znajdują się w całym fragmencie tekstu (podkreślone wyrażenia). Istotne było powiązanie ich w logiczną całość: Pino Strabioli interesował się światem teatru, stąd też zaproponował stacji telewizyjnej realizację programu, w którym mógł poświęcić się swojej pasji, przeprowadzając wywiady z aktorami i prezentując najnowsze wydarzenia kulturalne. Jednocześnie Pino Strabioli odnosi się w swojej wypowiedzi do tradycji gastronomicznych, do podróżowania i do malarstwa, jednak nie w kontekście własnych zainteresowań, lecz w kontekście wykonywanych przez niego – niekoniecznie ulubionych – czynności zawodowych.

W części arkusza sprawdzającej rozumienie pisanego tekstu zdający dobrze poradzi sobie z rozwiązaniem zadania 7., sprawdzającego umiejętność selekcjonowania informacji (wyniki od 79% dla zadania 7.3. do 87% dla zadania 7.4.), oraz zadania 8., sprawdzającego umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik 89%).

Słabiej opanowaną przez absolwentów szkół ponadgimnazjalnych umiejętnością jest rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Pod względem rozpoznawania struktur najtrudniejsze okazało się zadanie 9.1., w którym sprawdzana była znajomość konstrukcji *pur + gerundio*. 42% zdających zaznaczyło poprawną odpowiedź (...*le specie presenti in Italia, pur disponendo di veleno, sono inoffensive.*).

Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych jest umiejętnością sprawdzaną w dwóch zadaniach egzaminu na poziomie rozszerzonym. W przypadku słowotwórstwa, największym wyzwaniem okazało się uzupełnienie luki 1.4. (*Molto importante è essere 1.4. (compagnia) _____ da un esperto*). Zaledwie 11% maturzystów poradziło sobie ze zbudowaniem poprawnej formy *accompagnati*.

Analiza wyników zadań tej części egzaminu pokazuje, że zdecydowanie trudne było zadanie 2., w którym należało przetłumaczyć na język włoski podane w nawiasach fragmenty zdań. Najtrudniejsza okazała się jednostka 2.3. (*Il signor Verdi (już miał wyjść) _____, quando ha sentito squillare il telefono.*). Prawidłowe tłumaczenie (*stava per uscire*) podało 41% zdających. W tego typu zadaniach zdający musi wykazać się znajomością zaawansowanych struktur gramatycznych oraz leksyki. Dodatkową trudność stanowi konieczność poprawnego utworzenia nie tylko pojedynczych wyrazów, ale pełnych konstrukcji zdaniowych.

Poprawność językowa stanowi także jeden z elementów podlegających ocenie w zadaniu 3. (wypowiedź pisemna). W tym kryterium średni wynik uzyskany przez zdających to 67%. W kryterium bogactwa językowego zdający osiągnęli podobne rezultaty, uzyskując średnio 66% (kryterium bogactwa językowego zostało szczegółowo omówione poniżej). Warto jednocześnie nadmienić, że zdający o wiele lepiej radzą sobie z dwoma pozostałymi elementami podlegającymi ocenie w wypowiedzi pisemnej – w kryterium treści osiągnęli średni wynik 89%, a w kryterium kompozycji – 85%.

Zagadnienie „pod lupą”

Konieczna w nauce języka obcego jest ciągła praca nad poszerzaniem znajomości leksyki. Braki w tym zakresie są szczególnie odczuwalne przy tworzeniu wypowiedzi pisemnej. Warto przyjrzeć się pracom tegorocznych zdających, by przeanalizować wykorzystywany przez nich zasób środków

językowo-stylistycznych: zapoznanie przyszłych maturzystów z wymaganiami stawianymi podczas egzaminu pozwoli na osiągnięcie przez nich lepszych wyników.

Jedną z uwag, która nasuwa się po analizie prac, jest nieadekwatność poziomu zasobu leksykalnego używanego przez piszących do poziomu, jaki powinny reprezentować osoby podchodzące do egzaminu na poziomie rozszerzonym. Zdający w dużej mierze posługują się językiem z poziomu średniozaawansowanego, stosują mało urozmaicone struktury leksykalno-gramatyczne, charakteryzujące się dużą potocznością, stosują też liczne powtórzenia. Najchętniej używają czasu teraźniejszego i dwóch podstawowych czasów przeszłych (*passato prossimo*, *imperfetto*), obawiając się użycia form bardziej zaawansowanych, np. czasów zaprzeczonych czy form implicytnych (np. *gerundio presente* i *passato*, *participio passato*). Sporadycznie pojawiają się odpowiednie dla poziomu rozszerzonego struktury składniowe, takie jak np. zdania warunkowe.

Zdający powinien mieć świadomość, że tę samą myśl można wyrazić różnorodnymi środkami językowymi, oraz że bogactwo językowe podlega ocenie i decyduje o klasyfikowaniu pracy na wyższym lub niższym poziomie, co skutkuje przyznaniem odpowiedniej liczby punktów. Na przykład zdanie: *Se studiamo una lingua straniera, conosciamo meglio il mondo.*, na poziomie rozszerzonym piszący mógł wyrazić, wykorzystując schemat drugiego okresu warunkowego: *Se studiassimo una lingua straniera, conosceremmo meglio il mondo.* Poniżej zaprezentowano fragment pracy, w której struktury leksykalno-gramatyczne odpowiadają raczej poziomowi podstawowemu niż rozszerzonemu.

Przykład 1.

Alessandra presto ha trovato una persona
responsabile per gli animali e lei ha detto tutto, che
ha visto. La persona è ~~andata~~ andata per
scoprire perché ~~in~~ la pantera sta male.

Analizując zawartość leksykalną prac, widoczny jest dość wąski zakres słownictwa: zdający używają licznych powtórzeń, zwłaszcza rzeczowników i przymiotników o wysokim stopniu pospolitości (*bello*, *grande*, *interessante*, *un ragazzo*, *una persona*). Tymczasem osoba decydująca się na podejście do egzaminu na poziomie rozszerzonym powinna wykazać się znajomością takich słów, jak chociażby *magnifico*, *curioso*, *affascinante*, *enorme*, czy umiejętnością kategoryzowania osób, np. *un vecchietto*, *un adolescente*, *un impiegato* itp.

Fragment pracy przytoczony poniżej ilustruje problem ubogiego słownictwa w pracach zdających.

Przykład 2.

Puoi ripetere la grammatica
o il vocabolario quando hai tempo
libero, e se ~~avessi~~ ^{hai} un giorno male,
puoi fare qualcos'altro - leggere un libro
o fare una passeggiata.

Zdający mógł zastąpić zwrot *quando hai tempo libero* innymi wyrażeniami synonimicznymi, takimi jak: *avendo tempo a disposizione / disponendo di un'oretta al giorno / non essendo impegnato con altre attività*, dodatkowo wzbogacając wypowiedź bardziej zaawansowaną strukturą gramatyczną. Użyty w przytoczonym fragmencie zakres leksykalny byłby dobrze oceniony na poziomie podstawowym, jest natomiast niewystarczający na poziomie rozszerzonym. W analogiczny sposób zdający powinien wyrazić myśl *fare qualcos'altro*, używając np. sformułowania *divertirsi in un altro modo / trovare altri svaghi* itp. W tym przykładzie widać także, że zdający często nadużywają czasownika *fare*, zamiast szukać jego synonimów w odpowiednich kontekstach.

Planując wypowiedź pisemną należy pamiętać, że jest to zadanie odpowiadające wymaganiom dla poziomu rozszerzonego. Praca powinna charakteryzować się zróżnicowanymi strukturami gramatycznymi oraz urozmaiconym słownictwem, odpowiednimi dla tego poziomu. Przy ocenie bogactwa językowego brane są pod uwagę struktury użyte we właściwym kontekście, jak również ewentualne błędy stylistyczne.

Poniżej prezentujemy pracę, która w kryterium bogactwa językowego uzyskała maksymalną liczbę punktów.

Questa storia ha avuto luogo non tanto tempo fa. Quel giorno io e mio papà ci siamo recati allo zoo.

Faceva caldo africano, non pioveva da un sacco di tempo. Nel nostro giardino tutte le piante erano secche. La gente guardava il cielo implorando la pioggia e sperando che venisse finalmente un temporale.

Era domenica pomeriggio quando papà mi ha accompagnata allo zoo per vedere come se la cavavano con questo caldo gli animali. Ero entusiasta dell'idea

Giusto che l'ultima volta ci ero stata
 tanto tempo fa. Così dopo aver mangiato
 in fretta la merenda siamo usciti di casa.
 Abbiamo a pochi passi dallo zoo però ci
 abbiamo meno 5 minuti per arrivare. Più
 passeggiavamo lungo i viali, tra le pabbie e
 recinti più ci rendevamo conto che il caldo
 faceva star male non solo noi, uomini, ma
 anche gli animali.
 Mentre facevamo il giro della zona dedicata
 ai leoni ho notato che uno di loro si era ferito.
 Se ne stava sdraiato nell'angolo della pabbia
 senza muoversi. L'ho detto subito a mio padre.
 Siamo corsi a cercare il telefono d'emergenza
 per chiamare il personale dello zoo. Un pochissimo
 minuti è venuto il veterinario con due assistenti
 e dopo aver iniettato al leone il calmante,
 l'ha portato in ambulatorio. Ma prima di
 andarcene ci ha ringraziati di cuore per la
 nostra giusta reazione.
 Per fortuna tutto è finito bene! Ed io
 sono sicura che fra poco rifaccio la visita
 allo zoo. Giusto per vedere come sta
 il "mio" leone.

Poziom jakości języka w cytowanej pracy odpowiada poziomowi rozszerzonemu. Zdający stosuje słownictwo i struktury składniowe zgodnie z tematem i formą wypowiedzi (opowiadaniem), oraz zachowuje jednorodny styl, adekwatny do treści i formy. Zwracają uwagę użyte w pracy czasowniki typu *recarsi*, *rendersi conto*, *implorare*, *cavarsela*, *iniettare*. Zdający poprawnie konstruuje zdania złożone z wykorzystaniem czasu zaprzeszczonego *trapassato prossimo* (*ci ero stata*, *si era ferito*), posilkuje się też licznymi konstrukcjami implicytnymi (*implorando*, *sperando*, *dopo aver mangiato*, *senza muoversi*, *dopo aver iniettato*). W pracy pojawia się też forma *congiuntivo imperfetto* (*sperando che venisse*). Wypowiedź wyróżnia trafny dobór określeń przymiotnikowych (*caldo africano*, *ero entusiasta*, *la nostra giusta reazione*) oraz wyrażeń przyimkowych (*a pochi passi*, *con questo caldo*, *di cuore*).

Warto mieć na uwadze, że od roku 2015 zmienia się formuła egzaminu. W związku z tym, w kryterium treści zdający powinni wykazać się umiejętnością rozwinięcia elementów z polecenia. Prace będą oceniane pod względem spójności oraz logiki wypowiedzi, stąd konieczne będzie zwrócenie uwagi na jasne powiązania leksykalne i gramatyczne wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami tekstu. Użyte w wypowiedzi środki językowe powinny być zróżnicowane. Zdający powinni pamiętać, by w ich wypowiedziach występowały sformułowania precyzyjne (wyrażając myśli powinni wykorzystywać słownictwo swoiste dla tematu i jednocześnie ograniczać użycie środków językowych o wysokim stopniu pospolitości).

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka włoskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych pokazuje, że zdający bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie uwagi uczniów na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte, i ich powiązanie z poszczególnymi opcjami odpowiedzi w zadaniu. Wykonanie zadania z podręcznika nie powinno polegać jedynie na sprawdzeniu rozwiązań poprzez odczytanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.
- ❖ Zdający przystępujący do egzaminu na poziomie podstawowym gorzej radzą sobie z zadaniami opartymi na tekstach słuchanych niż pisanych, tymczasem umiejętność rozumienia ze słuchu jest bardzo ważna w praktycznym używaniu języka obcego. Dlatego też istotnym elementem każdego zajęcia lekcyjnych powinny być ćwiczenia ze słuchu oparte na krótszych czy dłuższych wypowiedziach. Należy wykorzystywać różnorodne rodzaje tekstów słuchanych, pochodzące z różnych źródeł. Istotne jest, aby bez względu na poziom opanowania języka w danej grupie uczniów jak największa część zajęć lekcyjnych odbywała się w języku obcym (w relacji nauczyciel – uczeń oraz pomiędzy uczniami w ramach pracy w parach bądź grupach), co umożliwi przyzwyczajenie uczniów do komunikacji w nauczanym języku, a w konsekwencji osiągnięcie lepszych wyników w zakresie rozumienia słuchanych tekstów.
- ❖ Dość niski średni wynik w kryterium bogactwa językowego w zadaniu 8. sugeruje, że zdający przystępujący do egzaminu na poziomie podstawowym powinni więcej uwagi poświęcić na wzbogacenie zakresu środków językowych, którymi się posługują. Bardzo często używają oni najbardziej podstawowego słownictwa i najprostszych struktur gramatycznych, a i tak przekazanie komunikatu jest często zaburzone na skutek ich mało precyzyjnego użycia. Dobrą praktyką jest wprowadzenie oraz utrwalenie słownictwa w kontekście, tak aby uczniowie nie tylko znali tłumaczenie danego słowa na język polski, ale potrafili go użyć poprawnie w danej sytuacji komunikacyjnej. Należy też pamiętać, że zgodnie z podstawą programową uczeń powinien posiadać świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami). Istotne jest, by nauczyciele, wprowadzając podczas lekcji struktury charakterystyczne dla języka włoskiego, zwracali uwagę uczniów na odmiennosć ich funkcjonowania w języku polskim. Ograniczy to stosowanie przez uczniów dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych), a w konsekwencji wpłynie pozytywnie na naturalność oraz poprawność ich wypowiedzi.
- ❖ Zadania sprawdzające umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych od lat są dla maturzystów największym wyzwaniem. Wielu zdających uzyskuje w nich niskie wyniki, a czasem nie podejmuje nawet próby rozwiązania tych zadań. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na lekcjach na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. W nowej formule egzaminu maturalnego zadania sprawdzające znajomość struktur leksykalno-gramatycznych zostają wprowadzone do arkusza na poziomie podstawowym, zwiększa się również ich udział w wyniku sumarycznym w arkuszu na poziomie rozszerzonym. Brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub ograniczony zasób słownictwa może wpływać nie tylko na wynik osiągany przez maturzystów w zadaniach sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu gramatycznego lub słowa). Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje to też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie słuchanych oraz pisanych tekstów, ponieważ brak znajomości struktur leksykalno-gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych dla rozwiązania zadania.
- ❖ W przypadku wypowiedzi pisemnych warto zwrócić uwagę zdających na to, aby wnikliwie analizowali wybrany temat i dokładnie zaplanowali swoją wypowiedź. Analiza tegorocznych prac pokazuje, że niejednokrotnie maturzyści pomijali w swoich wypowiedziach elementy kluczowe dla pełnej realizacji tematu. Jednym ze sposobów na zwrócenie uwagi na ważne elementy

w temacie jest podkreślenie ich i zaznaczenie w pracy fragmentów, które odnoszą się bezpośrednio do każdego podkreślonego elementu.